

Hohenbach, deutsche Kolonie 1783-1944 in Czermin

Einweihung des Gedenksteines auf dem evangelischen Friedhof in Czermin

11. Mai 2013. Artikel aus der Mielecer Zeitung „Wiesci Regionalne“.

Auf dem Friedhof der ehemaligen Kolonie Hohenbach /Czermin Kolonia fand die Einweihungsfeier des Gedenksteines (Obelisk *) mit Gedenktafel statt. Auf diesem Friedhof wurden deutsche Kolonisten aus den Jahren 1783-1944 begraben. Der Gedenkstein ist von mehreren identifizierten alten Grabsteinen umgeben und wurde von den Nachkommen der deutschen Kolonisten der Gemeinde Hohenbach gestiftet. **)

Auf dem Friedhof hatten sich unter anderem eingefunden:

Stanislaw Les - Vorsitzender des Gemeinderates Czermin, Leon Getinger -Bürgermeister der Gemeinde Czermin, Elzbieta Szymczak - Sekretärin / Stellvertretende Bürgermeisterin der Gemeinde Czermin, Bernadeta Adamczyk - Direktorin des städtischen Kulturzentrums (GOK) Czermin, Krystyna Milos –Gemeindevorsteherin von Czermin, und Boguslaw Peret, Schulleiter der Oberschule Czermin und Stadtrat des Bezirkes Mielec, ebenso waren Stadträte und Bewohner aus Czermin anwesend. Auf dem Friedhof hatte sich auch der katholische Pfarrer Pawel Falowski der Kirchengemeinde Czermin eingefunden. Von deutscher Seite aus nahmen Nachkommen der Kolonisten der deutschen Kolonie Hohenbach teil, mit Alfred Konrad, begleitet durch die Dolmetscherin Aleksandra Rejman. Einen besonderen Brief zu Ehren der Feierlichkeiten sandte der Marschall der Karpaten Provinz, Miroslaw Karapyta.

Das Programm der Feierlichkeiten bestand aus einer Zusammensetzung von Ansprachen und Auftritten. Eine davon war die Ansprache des Bürgermeisters, Leon Getinger, welcher die Gäste begrüßte und in Kürze die Geschichte der vergangenen Jahre vorstellte. In Absprache mit den Nachfahren der ehemaligen Kolonisten wurde der Friedhof von der Gemeinde Czermin in Ordnung gebracht und ein Gedenkstein mit einer Inschrift platziert. Nach ihm begrüßten Alfred Konrad und Amrei Weinert als Vertreter der deutschen Gäste die Anwesenden und hielten eine Gedenkansprache. Beide Ansprachen wurden in deutscher und polnischer Sprache vorgetragen. Diese befinden sich auch in der Publikation, welche später noch vorgestellt wird. Ein außerordentlich bewegter Teil der Feierlichkeit war die Gebetsansprache und die Weihung des Gedenksteines und der Gedenktafel durch Pastor Pawel Falowski. Diese Zeremonie betonte erneut, dass es sich bei dem Gelände des evangelischen Friedhofs um einen ehrenvollen und geweihten Ort handelt.

Der Höhepunkt der Zeremonie auf dem Friedhof war unter anderem der künstlerische Auftritt der Schüler des Gymnasiums in Czermin. Sie stellten das Stück „Vaterland“ vor und präsentierten Lieder in polnischer und deutscher Sprache. Das musikalische Programm wurde von den Lehrkräften der Gymnasiasten vorbereitet, begleitet durch Aleksander Borowiec, Instrukteur GOK aus Czermin. Danach gingen die Teilnehmer der Veranstaltung in die Gebäude der örtlichen Feuerwehr, in denen sich auch das Kulturgemeindezentrum befindet. Dort wurde eine Konferenz zum Thema „Die Geschichte der Kolonie Hohenbach in Czermin“ gehalten. Dabei hielten Dr. Wlodzimierz Gasiewski und Alfred Konrad einen multimedialen Vortrag: In der Diskussion ergriff auch der älteste Bewohner aus Czermin das Wort, welcher sich noch genau an die deutsche Kolonie erinnert. Den deutschen Gästen wurde das traditionelle „Sto lat“ „100 Jahre“ gesungen. Die Veranstaltung wurde durch Kaffee, Tee und Kuchen abgerundet.

Parallel zu der Veranstaltung erschien auch die Publikation von Wlodzimierz Gasiewski mit dem Titel „**Hohenbach** deutsche Kolonie in Czermin 1783-1944“. Die Publikation kann in der Buchhandlung Debickich in Mielec und in den Geschäftsräumen unserer Redaktion erworben werden. Weitere Informationen folgen in der nächsten Ausgabe der Quartalsschrift „Nadwislocze“.

Informationen und Fotos W. Gasiewski.
Übersetzung aus dem Polnischen: Malgorzata Smykla

- *) In Polen wird ein Gedenkstein dieser Art auch „Obelisk“ genannt
 **) Der 1. Absatz wurde mit Assistenz von Alfred Konrad frei übersetzt.

Polnische Publikation

Anlässlich der Einweihung eines Gedenksteins auf dem ev. Friedhof in Hohenbach

Wieści historyczne

HOHENBACH KOLONIA NIEMIECKA CZERMINA 1783-1944

Poświęcenie obelisku i tablicy pamiątkowej na cmentarzu ewangelickim w Czerminie

11 maja br. na terenie pozostałości niemieckiego cmentarza ewangelickiego, na którym są pochowani koloniści niemieccy z Hohenbach Czermin-Kolonia z lat 1783-1944 odbyła się uroczystość poświęcenia obelisku i tablicy pamiątkowej, która ufundowali potomkowie kolonistów niemieckich z tej miejscowości.

Na cmentarz w Czerminie przybyli m.in. Stanisław Leś - Przewodniczący Rady Gminy Czermin, Leon Getinger - wójt gminy Czermin, Elżbieta Szymczuch - sekretarz / zastępca wójta gminy Czermin, Bernadeta Adamczyk - dyrektor GOK w Czerminie, Krystyna Miłoś - sołtyś wsi Czermin, oraz Bogusław Peret - dyrektor Gimnazjum w Czerminie i jednocześnie radny Rady Powiatu Miejskiego, a także radni Rady Gminy Czermin i mieszkańcy Czermina. Na cmentarz przybył też ks. Paweł Falowski - proboszcz parafii Czermin. Ze strony niemieckiej brali udział potomkowie kolonistów niemieckich z kolonii Hohenbach z Alfredem Konradem na czele, którym towarzyszył Aleksandra Rejanas jako tłumaczka. Specjalny list do uczestników uroczystości przesłał Marszałek Województwa Podkarpackiego Mirosław Karapyna.

Na program uroczystości złożyło się wystąpienie Leona Getingera - wójta gminy Czermin, który powitał przybyłych i przedstawił pokrótce historię ostatnich kilku lat, kiedy to w porozumieniu z potomkami byłych kolonistów z Hohenbach został uporządkowany cmentarz ewangelicki w Czerminie, postawiony obelisk i zamieszczona tablica pamiątkowa. Następnie Alfred Konrad, a po nim przedstawicielka kolonistów niemieckich również przywitała zebranych i wygłosiła okolicznościowe przemówienie. Obydwa wystąpienia w języku polskim i niemieckim zamieszczone są na wstępie okolicznościowej publikacji, którą przedstawiamy poniżej.

Niezwykle podniosłą częścią uroczystości była modlitwa i poświęcenie obelisku i tablicy pamiątkowej przez ks. proboszcza Pawła Falowskiego, która faktycznie oznacza, że teren cmentarza ewangelickiego w Czerminie stał się ponownie poświęconą ziemią. W dalszej części uroczystości wójt Leon Getinger - w imieniu samorządu gminy Czermin oraz Alfred Konrad w imieniu potomków kolonistów niemieckich złożyli wieńce. Kwiaty i inne złożyli także mieszkańcy Czermina.

Podsumowaniem uroczystości na terenie cmentarza był występ artystyczny uczniów Gimnazjum

z Czermina, którzy przedstawili program pt. „Ojczyzna”, a w nim m.in. pieśń w języku niemieckim. Program został przygotowany pod kierunkiem nauczycieli gimnazjalnych, akompaniował zaś Aleksander Borowiec - instruktor GOK z Czermina.

Następnie uczestnicy uroczystości przeszli do Domu Strażaka w Czerminie, w którym mieści się także Gminny Ośrodek Kultury, gdzie odbyła się konferencja na temat „Historia Kolonii Hohenbach w Czerminie”. W jej ramach z prelekcją na ten temat wystąpił dr Włodzisław Gąsiewski oraz Alfred Konrad, który w prezentacji multimedialnej przedstawił nowe fakty i zdjęcia dotyczące początków tzw. kolonizacji jęzickiej w Galicji. W dyskusji głos zabrał Józef Czaja - najstarszy mieszkaniec kolonii w Czerminie, który pamięta jeszcze kolonistów niemieckich. Gościom z Niemiec odpiewano także tradycyjne „Sto lat”, zaś spotkanie odbywało się przy ciastach, kawie i herbacie.

W tym samym czasie ukazała się publikacja Włodzisława Gąsiewskiego pt. Hohenbach Kolonia Niemiecka Czermina 1783-1944, którą nabyć można m.in. w Księgarni Debickich w Mielcu oraz siedzibie naszej redakcji. Więcej informacji ukazuje się w najbliższym wydaniu Kwartalnika „Nadwiślanie”

Inf. i fot. W. Gąsiewski

Ks. Paweł Falowski podczas poświęcenia obelisku i tablicy pamiątkowej

Leon Getinger - od lewej i Alfred Konrad podczas składania wieńców pod tablicą pamiątkową

Uroczystości na cmentarzu ewangelickim w Czerminie z występem artystycznym zespołu „Ojczyzna”

Konferencja „Historia kolonii Hohenbach w Czerminie” (fot. Bernadeta Adamczyk)